

**PRACE NAUKOWE**

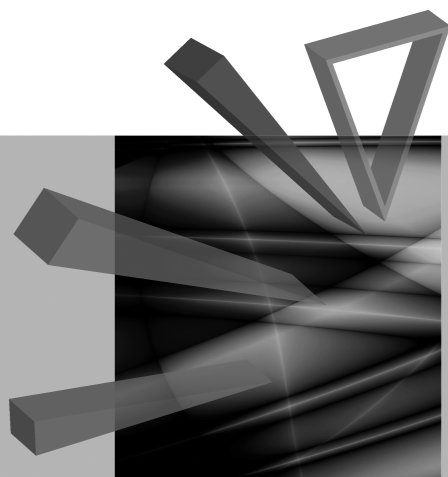
Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

**RESEARCH PAPERS**

of Wrocław University of Economics

**320**

# **Gospodarka przestrzenna Uwarunkowania ekonomiczne, prawne i samorządowe**



Redaktorzy naukowci

**Jacek Potocki**

**Jerzy Ładysz**



Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu  
Wrocław 2013

Redaktor Wydawnictwa: Jadwiga Marcinek

Redaktor techniczny: Barbara Łopusiewicz

Korektor: Barbara Łopusiewicz

Łamanie: Adam Dębski

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:

[www.ibuk.pl](http://www.ibuk.pl), [www.ebscohost.com](http://www.ebscohost.com),

w Dolnośląskiej Bibliotece Cyfrowej [www.dbc.wroc.pl](http://www.dbc.wroc.pl),

The Central and Eastern European Online Library [www.ceeol.com](http://www.ceeol.com),

a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon

[http://kangur.uek.krakow.pl/bazy\\_ae/bazekon/nowy/index.php](http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php)

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się na stronie internetowej Wydawnictwa

[www.wydawnictwo.ue.wroc.pl](http://www.wydawnictwo.ue.wroc.pl)

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie wymaga pisemnej zgody Wydawcy

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu  
Wrocław 2013

**ISSN 1899-3192**

**ISBN 978-83-7695-347-2**

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk i oprawa:

EXPOL, P. Rybiński, J. Dąbek, sp.j.

ul. Brzeska 4, 87-800 Włocławek

## Spis treści

<b>Wstęp</b> .....	9
<b>Bartosz Dąbrowski:</b> Uwarunkowania prawne i przestrzenne realizacji inwestycji w postaci parku solarnego.....	11
<b>Katarzyna Domańska, Anna Iwanicka:</b> Konkurencyjność przedsiębiorstw mleczarskich a kryzys gospodarczy na przykładzie województwa lubelskiego.....	20
<b>Marcin Jurewicz:</b> Źródła finansowania działalności izb gospodarczych .....	31
<b>Marcin Kalinowski:</b> Kontrakt wyborczy czy artykulacja interesów? Dylematy kształtowania polityki gospodarczej na szczeblu lokalnym .....	38
<b>Alina Kulczyk-Dynowska:</b> Kształcenie w zakresie wiedzy ekologicznej a zrównoważony rozwój regionu.....	46
<b>Henryk Łabędzki:</b> Kapitał ludzki i społeczny na przygranicznych obszarach wiejskich w południowo-zachodniej Polsce.....	56
<b>Magdalena Łyszkiewicz:</b> Kontrola zarządcza w jednostkach samorządu terytorialnego w świetle polskich uregulowań prawnych .....	67
<b>Piotr Maleszyk:</b> Specyfika lubelskiego rynku pracy.....	80
<b>Karol Mroziak:</b> Zmiany jakości życia mieszkańców w gminie wiejskiej podlegającej suburbanizacji.....	91
<b>Ciechosław Patrzalek, Maria Heldak:</b> Rola rzeczoznawcy majątkowego w gospodarowaniu gminnym zasobem nieruchomości .....	102
<b>Andrzej Pawlik:</b> Klasyfikacja województw pod względem poziomu innowacyjności.....	111
<b>Agnieszka Perzyńska:</b> Marka w marketingu terytorialnym .....	120
<b>Jan Polski:</b> Ekonomiczne znaczenie ładu przestrzennego w regionie .....	128
<b>Katarzyna Przybyła, Eleonora Gonda-Soroczyńska:</b> Przekształcenia bazy ekonomicznej Wrocławia.....	137
<b>Adam Przybyłowski:</b> Strategie regionalne polskich województw w obszarze zrównoważonego rozwoju i transportu .....	145
<b>Małgorzata Rogowska:</b> Koncepcja kreatywnego miasta w teorii i praktyce. ....	156
<b>Anna Romanów-Struzik:</b> Analiza postępów w procesie kontraktacji i wydatkowania w ramach PO KL w latach 2007-2010 .....	166
<b>Łukasz Satola:</b> Zróżnicowanie wykorzystania funduszy Unii Europejskiej w układzie centrum – peryferia .....	176
<b>Agnieszka Stacherzak, Maria Heldak:</b> Przemiany funkcjonalne obszarów wiejskich Dolnego Śląska w latach 1996-2010 .....	186
<b>Alina Walenia:</b> Kierunki i cele polityki rozwoju regionalnego Podkarpacia w latach 2007-2013 .....	196

<b>Magdalena Wiśniewska:</b> Współpraca międzysektorowa na rzecz dynamizacji procesów innowacyjnych.....	207
<b>Dariusz Zawada:</b> Miasto jako produkt skumulowany .....	216
<b>Adam Zydrón, Piotr Szczepański:</b> Ekonomiczne implikacje decyzji planistycznych a kształtowanie struktury przestrzennej gminy Luboń .....	226

## Summaries

<b>Bartosz Dąbrowski:</b> Legal and spatial conditions of performance of solar farm investment.....	19
<b>Katarzyna Domańska, Anna Iwanicka:</b> The competitiveness of dairy enterprises and economic crisis (on the example of Lublin Voivodeship) .	30
<b>Marcin Jurewicz:</b> Sources of financing of the activity of chambers of commerce .....	37
<b>Marcin Kalinowski:</b> Electoral contract or articulation of interest? Dilemmas of forming of economic policy on the local level .....	45
<b>Alina Kulczyk-Dynowska:</b> Education in the field of ecological knowledge and sustainable development of the region.....	55
<b>Henryk Łabędzki:</b> Human and social capital on borderland rural areas in south western Poland .....	66
<b>Magdalena Łyszkiewicz:</b> Management control in local government in the light of Polish legislature .....	78
<b>Piotr Maleszyk:</b> Characteristics of the labour market in Lublin Voivodeship	90
<b>Karol Mroziak:</b> Changes of quality of life in a rural community undergoing suburbanization.....	101
<b>Ciechosław Patrzalek, Maria Heldak:</b> The role of the expert in real estate in the management of communal property resources .....	110
<b>Andrzej Pawlik:</b> The classification of innovation level in voivodeships.....	119
<b>Agnieszka Perzyńska:</b> Brand in territorial marketing.....	127
<b>Jan Polski:</b> Economic meaning of spatial order in region.....	136
<b>Katarzyna Przybyła, Eleonora Gonda-Soroczyńska:</b> Transformation of Wrocław economic base .....	144
<b>Adam Przybyłowski:</b> Sustainable development and transport in the Polish voivodeships strategies .....	155
<b>Małgorzata Rogowska:</b> Creative city concept in theory and practice.....	165
<b>Anna Romanów-Struzik:</b> Progress analysis in the process of contracting and spending under Human Capital Operational Programme in the period 2007-2010.....	175
<b>Łukasz Satola:</b> The differences in the use of the European Union funds in the centre – peripheries system .....	185

---

<b>Agnieszka Stacherzak, Maria Heldak:</b> Functional transformation in rural areas of Lower Silesia in the years 1996-2010.....	195
<b>Alina Walenia:</b> Directions and aims of the regional development policy for the region of Podkarpacie in the years 2007-2013.....	206
<b>Magdalena Wiśniewska:</b> Fostering innovation processes through inter-sectoral cooperation .....	215
<b>Dariusz Zawada:</b> City as a cumulative product .....	225
<b>Adam Zydróż, Piotr Szczepański:</b> Economic implications of planning decisions and shaping spatial structure of Luboń community .....	236

**Marcin Jurewicz**

Politechnika Białostocka

---

## ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI IZB GOSPODARCZYCH

---

**Streszczenie:** Członkowie izb gospodarczych ustalają w statutach sposób określania wymiaru składek, ich uiszczania oraz pozyskiwania innych środków finansowych (głównie dochodów z działalności gospodarczej) na pokrycie kosztów funkcjonowania izb. Ograniczona liczba członków izb gospodarczych powoduje, że możliwości realizowania ich działalności w oparciu o składki członkowskie są umiarkowane i wskazane jest uzyskiwanie innych źródeł finansowania. Izby gospodarcze powinny oferować obszerny katalog usług, zbieżnych z oczekiwaniami przedsiębiorców, z zakresu informacji gospodarczej, szkoleń i doradztwa, w szczególności na temat pozyskiwania środków publicznych i unormowań prawnych działalności gospodarczej; przyczyni się to do nabywania dodatkowych środków finansowych.

**Słowa kluczowe:** izby gospodarcze, źródła finansowania, majątek.

### 1. Wstęp

Cel artykułu stanowi charakterystyka i komentowanie regulacji prawnych, dotyczących źródeł finansowania działalności izb gospodarczych w systemach prawnych: polskim i wybranych państw członkowskich Unii Europejskiej. Niska reprezentatywność izb gospodarczych w Polsce skutkuje potrzebą pozyskiwania innych niż składki członkowskie źródeł finansowania ich aktywności. Izby gospodarcze działają na rzecz rozwoju przedsiębiorczości oraz promowania polskiego przemysłu, handlu i usług. Są one przedstawicielami przedsiębiorców względem organów władzy publicznej.

Gospodarka finansowa, jak pisze A. Majchrzycka-Guzowska, jest działalnością, która oznacza tworzenie, gromadzenie, dzielenie i wydatkowanie zasobów pieniężnych<sup>1</sup>. Według Z. Fedorowicza, gospodarka finansowa stanowi działania podmiotów (jednostek gospodarujących) w dziedzinie zjawisk pieniężnych, których istotą są: przygotowania do przeprowadzenia wszelkiego rodzaju operacji pieniężnych (m.in. ich planowanie), faktyczna realizacja tych operacji pieniężnych oraz ewidencja i analiza operacji pieniężnych wykonanych w przeszłości (m.in. w celu przygotowa-

---

<sup>1</sup> Zob. A. Majchrzycka-Guzowska, *Finanse i prawo finansowe*, LexisNexis, Warszawa 2011, s. 33.

nia decyzji co do działań na przyszłość)<sup>2</sup>. Realizowanie gospodarki finansowej izby gospodarczej stanowi zadanie jej organu wykonawczego – zarządu (rady). Rachunkowość wyraża zespół zasad ewidencji zdarzeń gospodarczych<sup>3</sup>. Rachunkowość izb gospodarczych normuje ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości<sup>4</sup> (izby gospodarcze prowadzące działalność gospodarczą) oraz wydane na podstawie art. 82 ust. 1 tej ustawy Rozporządzenie Ministra Finansów z 15 listopada 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności gospodarczej<sup>5</sup> (izby gospodarcze niewykonujące działalności gospodarczej). Zgodnie z rozporządzeniem, wymienione jednostki mogą stosować uproszczone reguły rachunkowości. Prowadzą one księgi rachunkowe według ustawy o rachunkowości, z zastosowaniem odrębności i uproszczeń zawartych w rozporządzeniu.

## 2. Źródła finansowania działalności izb gospodarczych w polskim systemie prawnym

Majątek stanowi – w szerszym znaczeniu – całokształt praw (aktywów) i obowiązków (pasywów) majątkowych danego podmiotu, w węższym natomiast są to wyłącznie aktywa tworzące określoną masę majątkową<sup>6</sup>. Pojęcie to funkcjonuje w węższym kontekście w ustawie z 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych<sup>7</sup>. Zgodnie z art. 14 ust. 1 tej ustawy, majątek izb gospodarczych powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, z własnej działalności i dochodów z majątku izb. Ze względu na źródło pochodzenia kapitałów, którymi izby gospodarcze finansują swój majątek, rozróżnia się:

- kapitały własne, pochodzące ze źródeł zewnętrznych (składki członkowskie, darowizny, spadki, zapisy) oraz ze źródeł wewnętrznych (dochody z własnej działalności gospodarczej oraz z majątku izb, zachowane do dyspozycji izb);
- kapitały obce, występujące w formie pożyczek, kredytów lub innego rodzaju zobowiązań (np. podatkowych)<sup>8</sup>.

<sup>2</sup> Zob. Z. Fedorowicz, *Istota i funkcje finansów*, [w:] red. J. Ostaszewski, *Finanse*, Difin, Warszawa 2013, s. 22-23.

<sup>3</sup> U. Kalina-Prasznic (red.), *Encyklopedia prawa*, C.H. Beck, Warszawa 2004, s. 637.

<sup>4</sup> DzU 2009, nr 152, poz. 1223, z późn. zm.

<sup>5</sup> DzU 2001, nr 137, poz. 1539, z późn. zm.

<sup>6</sup> U. Kalina-Prasznic, wyd. cyt., s. 353.

<sup>7</sup> DzU 1989, nr 35, poz. 195, z późn. zm.

<sup>8</sup> W. Bień, *Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa*, Difin, Warszawa 2005, s. 153-154; zob. A. Rutkowski, *Zarządzanie finansami*, PWE, Warszawa 2007, s. 271-273. Głównymi źródłami finansowania majątku organizacji powinny być jej kapitały własne. Kapitały własne są najpewniejszą podstawą finansowania działalności organizacji, istotnie decydującą o stopniu utrzymywania płynności finansowej. Kapitały obce wymagają uiszczania odsetek i spłaty w oznaczonych z wierzycielami terminach. Zyskowność kapitałów własnych może zostać zwiększona wskutek racjonalnego wykorzystywania obcych kapitałów (np. poprzez zwiększenie rozmiarów wykonywanej działalności gospodarczej),

W II Rzeczypospolitej o budżecie izb przemysłowo-handlowych rozstrzygał art. 30 Rozporządzenia Prezydenta RP z 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych<sup>9</sup>. Planowana w budżecie suma wydatków izb, niemająca zabezpieczenia w dochodach ze świadczenia usług przez izby, była pokrywana z dodatku, przewidzianego w ustawie z 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym<sup>10</sup>. Wysokość tego dodatku na rzecz izb ustalał każdorazowo Minister Przemysłu i Handlu w granicach przyjętych w tej ustawie. Izby prowadziły rachunek swoich przychodów oraz rozchodów. Corocznie, do końca marca, przekazywały one Ministrowi Przemysłu i Handlu sprawozdanie z wykonania budżetu za ubiegły rok. Na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości<sup>11</sup>, zgodnie z systemem centralnego zarządzania gospodarką PRL, zlikwidowano izby przemysłowo-handlowe i przekazano Skarbowi Państwa ich majątek. Utworzono Centralny Urząd Drobnej Wytwórczości, który realizował zadania izb w sferze przemysłu, drobnej wytwórczości oraz rzemiosła. Ustawa o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości w art. 9 ust. 1 i 4 rozstrzygała, iż: „znosi się izby przemysłowo-handlowe oraz ich związki, zaś ich majątek przechodzi na własność Skarbu Państwa”. Zgodnie z wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 24 stycznia 2002 r., „gdyby ustawodawca miał intencję zachować więź prawną między tymi izbami, musiałby to wyraźnie wskazać, jak to zostało oznaczone w innych ustawach na użytek przepisów w nich określonych”<sup>12</sup>. Ustawa o izbach gospodarczych nie stanowi więc o utrzymaniu następstwa prawnego izb gospodarczych z izbami przemysłowo-handlowymi, zlikwidowanymi ustawą o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości. W sferze handlu od 1951 r. funkcjonowała Naczelna Rada Zrzeszeń Prywatnego Handlu i Usług, nadzorowana przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego. Przekazy-

---

jeżeli ich koszt (stopa odsetek) jest niższy od stopy zyskowności majątku (stopa zyskowności majątku wyraża stosunek zysku netto do wartości majątku). Zyskowność kapitałów własnych wzrasta wówczas jednocześnie ze zwiększaniem się udziału obcych kapitałów w finansowaniu majątku. Rosnący wymiar posługiwania się obcymi kapitałami powoduje jednak nasilenie się ryzyka finansowego, które może wywołać nadmierny wzrost kosztów oraz utratę płynności finansowej. Wykorzystywanie obcych kapitałów może ujemnie oddziaływać na zyskowność własnych kapitałów w sytuacji, gdy zyskowność majątku ukształtuje się na niższym poziomie niż wynosi stopa odsetek uiszczanych kredytodawcom od używanego kapitału obcego. Formowanie optymalnej struktury kapitałów organizacji powinno dokonywać się w sposób zapewniający maksymalizację stopy zyskowności własnych kapitałów, lecz przy zachowaniu zakresu wcześniej oznaczonego ryzyka finansowego, uznawanego za rozsądne, tj. niezagrożającego nadmiernie istnieniu organizacji. Właściwie ukształtowany układ kapitałów własnych i obcych korzystnie wpływa na efektywność ekonomiczną funkcjonowania organizacji. Proporcja ta może być odmienna w poszczególnych organizacjach i jest uwarunkowana wieloma czynnikami, np. przedmiotem działalności, wielkością organizacji, poglądami członków zarządu itd. Efekt ten jest nazywany dźwignią finansową; zob. W. Bień, wyd. cyt., s. 181-186.

<sup>9</sup> DzU 1927, nr 67, poz. 591, z późn. zm.

<sup>10</sup> DzU 1925, nr 79, poz. 550, z późn. zm.

<sup>11</sup> DzU 1950, nr 10, poz. 104, z późn. zm.

<sup>12</sup> Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego, I S.A. 1518/00 nr 82662.



wała ona zadania planowe do jednostek gospodarczych handlu prywatnego<sup>13</sup>. Ponadto, do czasu wejścia w życie ustawy o izbach gospodarczych, zadania izb gospodarczych wykonywały, w niewielkim zakresie, zrzeszenia przemysłu prywatnego oraz zrzeszenia kupieckie, skupiające prywatne przedsiębiorstwa handlowe i usługowe.

Zasób środków finansowych, które posiada dana organizacja, powinien być zbieżny z zakresem wykonywanych przez nią celów oraz zadań. Następstwem braku wystarczających źródeł finansowania może być problem z obsadą organów sztabowych przez ekspertów, przygotowujących usługi fachowe, oraz kłopoty z wyposażeniem organizacji w urządzenia techniczne nowszej generacji. Na podstawie ustawy o izbach gospodarczych podstawowe źródło finansowania działalności izb gospodarczych, organizacji o dobrowolnej przynależności, stanowią składki członkowskie. Posiadając osobowość prawną, izby gospodarcze mogą również nabywać darowizny, spadki i zapisy. Dochodem z majątku izb może być np. czynsz najmu nieruchomości należących do izb. Izby mogą wykonywać działalność gospodarczą na ogólnych zasadach, jednak dochód z tej działalności musi być przeznaczony na wypełnianie celów statutowych i nie może być dzielony między ich członków (art. 14 ust. 2 ustawy o izbach gospodarczych), np. organizowanie szkoleń, targów oraz misji gospodarczych, legalizacja dokumentów, sprawdzanie wiarygodności partnerów handlowych (raporty handlowe o firmach). Izby gospodarcze uprawnione do prowadzenia działalności gospodarczej mogą ją realizować w postaci wyodrębnionej (np. spółki prawa handlowego) lub bez oddzielenia organizacyjnego. Postać nierozdzielonej organizacyjnie działalności gospodarczej wymaga wyróżnienia finansowego (w księgach rachunkowych) od aktywności statutowej z uwagi na konieczność przeznaczenia dochodu z działalności gospodarczej na cele statutowe. Art. 50 ustawy z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym<sup>14</sup> rozstrzyga, iż izby gospodarcze (wpisane do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej), rozpoczynając działalność gospodarczą, podlegają obowiązkowi wpisu również do rejestru przedsiębiorców.

### **3. Źródła finansowania działalności izb handlowo-przemysłowych w systemach prawnych wybranych państw członkowskich Unii Europejskiej**

Izby handlowo-przemysłowe w państwach członkowskich UE funkcjonują według modelu „brytyjskiego” o dobrowolnym udziale bądź modelu „francuskiego” o po-

---

<sup>13</sup> J. Basta, *Proces likwidacji samorządu gospodarczego w Polsce (1945-1949)*, „Studia Historyczne” 1997, nr 4, s. 566; S. Bułajewski, *Samorządy zawodowe i gospodarcze jako samorządy specjalne*, [w:] *Wolność zrzeszania się w Polsce*, red. M. Chmaj, C.H. Beck, Warszawa 2008, s. 223-225.

<sup>14</sup> DzU 2001, nr 17, poz. 209, z późn. zm.

wszechnej przynależności. Przykładem systemu „brytyjskiego” jest Szwecja, systemu „francuskiego” zaś Niemcy.

W Wielkiej Brytanii majątek izb handlowych jest tworzony zwłaszcza ze składek członkowskich oraz sprzedaży usług członkom i przedsiębiorcom niezrzeszonym. Wielkość składki członkowskiej jest zależna od liczby osób zatrudnionych w danej firmie. Komitet, czyli organ administrujący izbami, ustala wysokość składek, która podlega zatwierdzeniu przez członków izby na walnym zgromadzeniu, tzn. organie uchwałodawczym. W sytuacji gdy składki w ocenie członków izby są zbyt wygórowane, mogą oni odrzucić decyzję komitetu na walnym zgromadzeniu bądź zrezygnować z członkostwa<sup>15</sup>. W Szwecji funkcjonowanie izb handlowo-przemysłowych jest finansowane ze składek członkowskich. Ponadto szwedzkie izby pozyskują środki finansowe z opłat za wykonywane usługi<sup>16</sup>.

We Francji źródło finansowania działalności izb handlowo-przemysłowych stanowią składki, będące tzw. podatkiem na rzecz izb handlowo-przemysłowych. Jest on pobierany z płaconego przez przedsiębiorców podatku od działalności gospodarczej (*taxe professionnelle*) i wynosi od 20 do 30% dochodów izb<sup>17</sup>. Maksymalny stosunek, w jakim funkcjonowanie izb może być finansowane z podatku od działalności gospodarczej, jest oznaczany corocznie dekretem rządowym. Jeżeli izby kwestionują tę proporcję, to jest ona negocjowana z reprezentantami izb. Ponadto we francuskim systemie prawnym izby uzyskują dochody z działalności gospodarczej<sup>18</sup>, np. wykonywania koncesji dotyczących usług portowych w sferze żeglugi i transportu lotniczego, opłat za szkolenia. Dochodami izb są także dotacje otrzymywane na wykonywanie zadań publicznych. W Niemczech izby handlowo-przemysłowe uzyskują środki finansowe w postaci składek od swoich członków (podstawowych) i opłat członkowskich. Składki podstawowe mogą być różnicowane na podstawie rodzaju, wielkości i wydajności podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą. Opłaty członkowskie są odpowiednie do wysokości dochodu przed opodatkowaniem<sup>19</sup>. Są one obliczane zgodnie ze skalą opłat, oznaczaną według należnego podatku od zysków przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych. W niemieckim systemie prawnym coroczne zgromadzenie plenarne uchwała budżet oraz określa w regulaminach izb stawki składek<sup>20</sup>. Ponadto członkowie mogą zostać zobligowani do uiszczania specjalnych opłat na pokrycie kosztów ponoszonych przez izby na działalność wyłącznie na potrzeby członków. Izby mogą także zobowiązać człon-

<sup>15</sup> Richards Butler, *Ogólna analiza systemu funkcjonowania izb handlowo-przemysłowych w Wielkiej Brytanii, Niemczech i Francji*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2002, s. 9-10.

<sup>16</sup> Tamże, s. 43.

<sup>17</sup> *Izby handlowo-przemysłowe instrumentem rozwoju gospodarczego państwa*, Krajowa Izba Gospodarcza, Warszawa 2002, s. 4.

<sup>18</sup> *Samorząd gospodarczy jako partner firm w akcesji do Unii Europejskiej*, raport, Krajowa Izba Gospodarcza, Warszawa 2001, s. 72.

<sup>19</sup> Tamże, s. 72.

<sup>20</sup> Richards Butler, wyd. cyt., s. 27.

ków do świadczenia opłat za korzystanie ze specjalistycznych usług, spełnianych przez nie<sup>21</sup>.

Aktywność izb handlowo-przemysłowych w systemach prawnych o dobrowolnej przynależności (brytyjskim i szwedzkim) jest finansowana w największym stopniu ze składek członkowskich oraz opłat za realizowanie usług dla przedsiębiorców. Podstawowymi źródłami finansowania działalności izb handlowo-przemysłowych w systemach prawnych o powszechnym członkostwie (francuskim i niemieckim) są, poza należnościami za świadczenie usług, obowiązkowe składki członkowskie |w postaci udziału w podatku od działalności gospodarczej i dotacje na wykonywanie zadań publicznych. Możliwość kształtowania własnego statusu prawnego przez izby handlowo-przemysłowe, w tym źródeł finansowania ich działalności, jest większa w systemach prawnych o dobrowolnej przynależności przedsiębiorców. Izby handlowo-przemysłowe w systemach prawnych o powszechnym akcesie, zrzeszając ogół przedsiębiorców, posiadają natomiast zasób środków finansowych dostosowany do obszernego zakresu realizowanych przez nie zadań, w tym zadań publicznych, np. doradztwa władzom państwowym w formie opinii, propozycji i sprawozdań, dotyczących zagadnień gospodarczych, kształcenia oraz szkoleń zawodowych, zatwierdzania egzaminów z poszczególnych zawodów.

#### 4. Podsumowanie

W polskim systemie prawnym członkowie izb gospodarczych ustalają w statucie sposób określania wymiaru składek i ich uiszczania oraz pozyskiwania innych środków finansowych na pokrycie kosztów działalności izb – na podstawie art. 7 ust. 3 pkt 6 ustawy o izbach gospodarczych. Ograniczona liczba członków izb gospodarczych – organizacji o dobrowolnej przynależności – powoduje, że możliwości realizowania działalności statutowej w oparciu o składki są umiarkowane i wskazane jest uzyskiwanie innych źródeł finansowania. W systemach prawnych o dobrowolnym członkostwie przedsiębiorców (brytyjskim i szwedzkim) działalność izb handlowo-przemysłowych jest finansowana w szczególności ze składek członkowskich oraz opłat za wykonywanie usług dostosowanych do potrzeb przedsiębiorców. Izby gospodarcze w polskim systemie prawa powinny oferować w sferze własnych zadań, wzorem izb brytyjskich i szwedzkich, obszerny katalog usług zbieżnych z oczekiwaniami przedsiębiorców, co przyczyni się do nabywania dodatkowych środków finansowych. Usługi te powinny stanowić w szczególności: udzielanie informacji na temat zagadnień gospodarczych, szkolenia i doradztwo, zwłaszcza ze sfery pozyskiwania środków publicznych i regulacji prawnych działalności gospodarczej.

---

<sup>21</sup> Tamże, s. 27; zob. J. Gola, K. Horubski, *Funkcjonowanie izb gospodarczych jako przejaw samorządności przedsiębiorców*, [w:] *Prawna działalność instytucji społeczeństwa obywatelskiego*, red. J. Blicharz, J. Boć, Kolonia Limited, Wrocław 2009, s. 284-285.

## Literatura

- Basta J., *Proces likwidacji samorządu gospodarczego w Polsce (1945-1949)*, „Studia Historyczne” 1997, nr 4.
- Bień W., *Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa*, Difin, Warszawa 2005.
- Buławajewski S., *Samorządy zawodowe i gospodarcze jako samorządy specjalne*, [w:] *Wolność zrzeszania się w Polsce*, red. M. Chmaj, C.H. Beck, Warszawa 2008.
- Fedorowicz Z., *Istota i funkcje finansów*, [w:] *Finanse*, red. J. Ostaszewski, Difin, Warszawa 2013.
- Gola J., Horubski K., *Funkcjonowanie izb gospodarczych jako przejaw samorządności przedsiębiorców*, [w:] *Prawna działalność instytucji społeczeństwa obywatelskiego*, red. J. Blicharz, J. Boć, Kolonia Limited, Wrocław 2009.
- Izby handlowo-przemysłowe instrumentem rozwoju gospodarczego państwa*, Krajowa Izba Gospodarcza, Warszawa 2002.
- Kalina-Prasznic U. (red.), *Encyklopedia prawa*, C.H. Beck, Warszawa 2004.
- Majchrzycka-Guzowska A., *Finanse i prawo finansowe*, Lexis Nexis, Warszawa 2011.
- Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego, I S.A. 1518/00 nr 82662.
- Richards Butler, *Ogólna analiza systemu funkcjonowania izb handlowo-przemysłowych w Wielkiej Brytanii, Niemczech i Francji*, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2002.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z 15 listopada 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości dla niektórych jednostek niebędących spółkami handlowymi, nieprowadzących działalności gospodarczej, DzU 2001, nr 137, poz. 1539, z późn. zm.
- Rozporządzenie Prezydenta RP z 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych, DzU 1927, nr 67, poz. 591, z późn. zm.
- Rutkowski A., *Zarządzanie finansami*, PWE, Warszawa 2007.
- Samorząd gospodarczy jako partner firm w akcesji do Unii Europejskiej*, raport, Krajowa Izba Gospodarcza, Warszawa 2001.
- Ustawa z 15 lipca 1925 r. o państwowym podatku przemysłowym, DzU 1925, nr 79, poz. 550, z późn. zm.
- Ustawa z 7 marca 1950 r. o Centralnym Urzędzie Drobnej Wytwórczości, DzU 1950, nr 10, poz. 104, z późn. zm.
- Ustawa z 30 maja 1989 r. o izbach gospodarczych, DzU 1989, nr 35, poz. 195, z późn. zm.
- Ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości, DzU 2009, nr 152, poz. 1223, z późn. zm.
- Ustawa z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, DzU 2001, nr 17, poz. 209, z późn. zm.

## SOURCES OF FINANCING OF THE ACTIVITY OF CHAMBERS OF COMMERCE

**Summary:** Members of chambers of commerce assign in the statutes the method of determining the measure of contributions, their payment and obtaining other funds (mostly business earnings) to cover the operating costs of chambers. A limited number of members of chambers of commerce means that chances of realizing their activity on the basis of membership fees are moderate and it is desirable to obtain other sources of financing. Chambers of commerce should offer a comprehensive catalogue of services, convergent with the expectations of entrepreneurs – in the field of economic information, training and consultancy, in particular on the acquisition of public funds and regulatory frameworks of economic activity; this will contribute to the purchase of additional financial resources.

**Keywords:** chambers of commerce, sources of financing, property.